

Vorbereiden

Om te bewaren

Johannes 15:9-17

9 mei 2021

WELK VERHAAL LEZEN WE?

Jezus heeft een opdracht voor zijn leerlingen: Heb elkaar lief, zoals ik jullie heb liefgehad. Hij noemt hen vrienden – geen slaven of knechtjes, maar echte vrienden.

Wat voorafging

De tekst van vandaag staat in een lange serie uitspraken van Jezus. Die uitspraken komen op een bijzonder moment in het verhaal over Jezus' leven. In Johannes 13 is verteld dat Jezus met zijn leerlingen aan het eten was. Hij heeft verteld dat een van de leerlingen hem zal verraden. En tegen Judas heeft hij gezegd: 'Doe maar meteen wat je van plan bent.' De andere leerlingen denken dat Judas daarna inkopen is gaan doen. Maar Jezus zelf en ook de lezer van het evangelie, weet wat er werkelijk aan de hand is. Op het moment dat Jezus deze woorden uitsprekt, is Judas bezig om zijn verraad uit te voeren. En dan begint Jezus over de liefde.

Liefde

Er loopt een lijntje van God naar de mensen en dat lijntje loopt via Jezus. Jezus formuleert het zo: 'Ik heb jullie liefgehad, zoals de Vader mij heeft liefgehad. Blijf in mijn liefde.' Het is een liefde die wordt doorgegeven: van de Vader naar de Zoon naar de mensen. Nu kan het woord liefde in het Nederlands van alles betekenen: vriendschap, romantische liefde, erotische liefde, naastenliefde... het zit allemaal in dat ene woord. Wij kunnen iets doen 'uit liefde' en er wordt ook gezegd dat liefde 'te koop' kan zijn. Het Grieks heeft verschillende woorden voor liefde. Er is eros, dat is erotische liefde. Er is ook filia: vriendschap. En er is agapè, dat gaat over zorg en betrokkenheid. Over

die laatste vorm van liefde heeft Jezus het in deze tekst.

Liefde als keuze

Er is een belangrijk verschil tussen eros en agapè. Niet alleen omdat het een lichamelijker is dan het ander; er is ook een fundamenteel verschil. Eros is liefde voor iets dat je mooi of aantrekkelijk vindt. Het is liefde op gevoel, liefde waar je warm van wordt. Voor agapè hoeft dat niet zo te zijn. Zorg en betrokkenheid kun je ook hebben voor iemand die je niet mooi, aardig of aantrekkelijk vindt. Het kan een keuze zijn. Daarom kan Jezus in een andere Bijbeltekst zelfs zeggen: 'Heb je vijanden lief' (Matteüs 5:43). Jezus geeft zijn leerlingen opdracht om dat soort liefde te hebben. En dan zijn ze zijn vrienden – φίλοι in het Grieks.

Waar bestaat die keuze uit?

Je kunt er dus voor kiezen om anderen lief te hebben, in de zin van: zorgzaam op anderen betrokken zijn. Hoe ziet dat er dan precies uit? Ook daar vertelt Jezus over. Hij zegt dat zijn vrienden zich moeten houden aan zijn geboden. Eigenlijk staat er, dat ze zijn geboden moeten bewaren. Wat Jezus heeft laten zien, dat is iets heel kostbaars. Iets heel bijzonders, iets om zuinig op te zijn. Je kunt het bewaren door te proberen hetzelfde te doen als Jezus: omzien naar wie hulp nodig heeft, perspectief geven aan wie het niet meer ziet zitten, niet oordelen over mensen die door anderen veroordeeld worden. Dat is echt liefde.

Met de kinderen

Goed, dat is allemaal interessant, over die verschillende soorten liefde en zo... Maar wat vertellen we daar nu over aan kinderen? In het verhaal voor de jongste kinderen komt het woord liefde niet

voor. Het gaat over helpen, over zorgen voor elkaar als concrete invulling van de liefde waar Jezus over vertelt. Ook wordt benoemd dat Jezus op een dag niet meer bij zijn leerlingen zal zijn en dat zij dan voortzetten wat hij begonnen is. ('Ik heb jullie uitgekozen om op weg te gaan en vrucht te dragen', zegt de Bijbeltekst daarover.)

In het verhaal voor de oudere kinderen wordt eerst de setting van het gesprek neergezet: Judas vertrekt om Jezus te verraden (Johannes 13:30). Daarna vertelt Jezus dat hij nog maar korte tijd bij zijn leerlingen zal zijn (vers 33) en dan komen de uitspraken uit de tekst die vandaag op het rooster staat. De liefde wordt daarbij (ook) omschreven als 'houden van'.

Vieren

Om te bewaren

Johannes 15:9-17

9 mei 2021



Kindermoment in de dienst

Lees, voordat de kinderen naar hun eigen ruimte gaan, het volgende verhaaltje voor:

Vrijdag

Elke vrijdag is het een beetje feest bij de familie Zoeteval. Dan dekt mama de tafel met het mooie kleed en dan bakt papa frietjes in de frituurpan. Dan mogen Marijtje en Marietje eten met hun handen, want dat doen papa en mama ook. 'Wat zorg jij toch goed voor mij!' roept papa dan altijd. 'En jij voor mij!' lacht mama. 'En jullie voor ons allebei!' roepen Marijtje en Marietje in koor. Maar deze vrijdag loopt het even anders. Eerst heeft mama opgebeld, dat ze vast zit in het verkeer. En daarna belde papa, dat het druk-druk-druk was op zijn werk. 'En nu?' zegt Marietje. 'Ik weet 't niet', zegt Marijtje. 'Straks komt papa thuis en dan is de tafel nog niet gedekt', zegt Marietje bezorgd. 'Straks komt mama thuis en dan zijn de frietjes nog niet gebakken', zegt Marijtje benauwd. En dan bedenken ze iets. Wat papa en mama kunnen, dat kunnen zij ook! Marietje gaat aan de slag met de tafel. Ze kan alleen het mooie kleed niet vinden, maar met een dekbed gaat het ook. En Marijtje gaat aan de slag met het eten. Ze weet alleen niet hoe de frituurpan werkt, maar appelmoes met ketchup en chipjes zijn ook best lekker. Ze werken heel hard door. En even later, precies als papa en mama binnenkomen,

is alles klaar. Op de tafel ligt een dekbed en daarop staan borden, lepels, vorken, bekers en zelfs een zaklantaarn voor de gezelligheid (want de kaarsen waren een beetje eng). Er staat een schaal met appelmoes, een schaal met chips en een fles ketchup. Heel even zeggen papa en mama niks. Maar dan roepen ze tegelijk: 'Wat zorg jij toch goed voor mij!' En Marietje en Marijtje roepen in koor: 'En wij voor jullie allebei!'

Gesprek

Zorgen de kinderen ook weleens voor hun ouders? Heeft iemand misschien vanmorgen een ontbijt voor zijn moeder gemaakt omdat het Moederdag is? Wat hebben ze precies gemaakt en wat vond mama ervan? Is het moeilijk om voor iemand te zorgen?

Vertel: Vandaag lezen we een Bijbelverhaal over Jezus. Jezus zorgde goed voor andere mensen. En hij zei tegen zijn vrienden: 'Wat ik doe, dat kunnen jullie ook gaan doen.' Misschien vonden ze dat best moeilijk. Maar ze konden het toch echt!

Lezen en Zingen

Zesde zondag van Pasen Jaar A

Lezing uit het Oude Testament	Jesaja 45:15-19
Antwoordpsalm	33:12-22
Epistellezing	1 Johannes 4:7-21
Lezing uit het Evangelie	Johannes 15:9-17

Werkblad en tips



Het tijdschrift *Kleur in de Kerk* biedt werkbladen bij de verhalen in *Kind op Zondag*. Jezus geeft de opdracht elkaar lief te hebben. De jonge kinderen geven iemand de bloem van het werkblad als uitdrukking van hun liefde. Zorgen voor elkaar is een vorm waarin je liefde tot uitdrukking kunt brengen. Op het andere werkblad schrijven en tekenen kinderen over de manier waarop zij graag zorgen.



Je kunt ook een
metje in je rug strikken
opn hartje!

Vertellen

Om te bewaren

Johannes 15:9-17

9 mei 2021

Vertelling 4-7 jaar

Zorg voor elkaar

Jezus en zijn vrienden zitten aan tafel.
Het is donker buiten.
Binnen branden kaarsen en een vuurtje in de haard.
En terwijl ze daar zo samen zijn, zegt Jezus:
'Jullie zien elke dag wat ik doe.
Ik help mensen, ik zorg voor iedereen die mij nodig heeft.
Als mensen verdrietig zijn, probeer ik ze te troosten.
Als mensen ziek zijn, maak ik ze beter.
En als mensen druk zijn, maak ik ze rustig.

Dat doe ik niet zomaar uit mezelf, God helpt mij daarbij.
En ik wil dat jullie dat ook gaan doen.

Ga naar iemand toe die hulp nodig heeft. Troost wie verdrietig is, zorg voor zieke mensen. Help mensen om rustig te worden als ze druk zijn.
Op een dag ben ik er niet meer. Maar ik wil dat Gods werk dan toch doorgaat.
Daarom vraag ik aan jullie om te doen wat ik ook doe. Ik weet zeker dat jullie dat kunnen. Want jullie zijn niet zomaar knechtjes van mij: jullie zijn mijn vrienden. Ik heb jullie uitgekozen om voor alle mensen te zorgen.
En geloof me: steeds als je dat doet, lijk je op mij.
God zal jullie helpen, zoals hij mij ook geholpen heeft.
Zorg dus goed voor elkaar!

De vrienden luisteren goed.
Ze onthouden heel goed wat Jezus zegt - ze bewaren het, zoals je iets bewaart dat heel veel waard is. Later, als Jezus er niet meer is, zullen ze terugdenken aan wat Jezus gezegd heeft. En niet alleen denken, maar ook doen!



Werkvormen

4-7 jaar



Gesprek: Zorgen voor elkaar... Moet je daar groot voor zijn? Kun je ook voor iemand zorgen als je nog klein bent? Hoe dan?



Spel: Als je goed kijkt, kun je zien dat iemand hulp nodig heeft. Hoe ziet dat er dan uit? Laat de kinderen om de beurt iemand uitbeelden die hulp nodig heeft: bijvoorbeeld iemand die ziek is, iemand die gevallen is, iemand die verdrietig is, iemand die heel druk is. Kunnen de andere kinderen raden wat er aan de hand is? En kan iemand laten zien hoe het eruit ziet als je gaat helpen? Wat doe je dan?



Creatief: Voor iemand zorgen, kan ook zijn dat je diegene iets leuks geeft. Vandaag is het Moederdag; de kinderen knutselen een mooie kaart of bloem en geven die aan hun moeder.

8-10 jaar



Gesprek: Wat ging Judas doen?

Probeer eens drie manieren te bedenken waarop Jezus zou kunnen reageren. (Als de kinderen er niet uit komen, kunt u hen op weg helpen: vluchten, zijn vrienden vragen om hem te helpen, boos worden op Judas...) Waar begint Jezus over te vertellen? Vind je dat passen bij wat er net gebeurd is? Waarom wel of niet?



Muziek: Welke muziek vinden de kinderen passen bij het verhaal? Geef de kinderen kopieën van het verhaal en laat hen in groepjes muziek kiezen dat zij vinden passen.



Creatief: Maak een moodboard bij het verhaal. Probeer in je moodboard de verschillende thema's en emoties in beeld te brengen die bij dit verhaal passen.



Creatief: Maak voor je moeder een 'Ik zorg voor jou-waardebou'. Mama kan hem gebruiken om jou een keer voor haar te laten zorgen: bijvoorbeeld een ontbijtje te maken of haar een knuffel te geven.

11-12 jaar



Gesprek: Jezus zegt dat zijn vrienden moeten gaan doen wat hij ook gedaan heeft. Zouden ze dat kunnen, denk je? En wij? Wat kunnen wij wel, wat kunnen wij niet? Doen we ook alle dingen die we kunnen?



Creatief: Plak twee vellen papier met de korte kant aan elkaar en leg ze in de breedte voor je op tafel. Teken of schrijf links iets dat niet fijn is. Teken of schrijf rechts hoe het zou zijn als dit opgelost was. Maak tussen links en rechts een weg van hartjes, door te stempelen of hartjes te tekenen. Probeer tijdens het tekenen te bedenken hoe liefde zou kunnen helpen om dit probleem op te lossen. Schrijf het bij de weg.

Vertelling 8–12 jaar

Liefde blijft bestaan

Jezus en zijn vrienden zitten aan tafel. Ze zijn er allemaal: Petrus, Andreas, Johannes, Judas... Ze praten, ze eten en drinken. Ze geven elkaar het brood door en de beker wijn. En dan gebeurt er iets. Jezus houdt Judas een stuk brood voor. Hij kijkt hem aan. 'Doe maar meteen wat je van plan bent', zegt hij.

Judas zegt niets terug. Hij pakt het brood aan en gaat weg.

Hij moet zeker nog iets kopen, denken de andere leerlingen. Of misschien brengt hij wat geld naar de armen, dat kan ook.

Maar Jezus weet wat Judas gaat doen. Hij zegt: 'Lieve vrienden, ik ben niet lang meer bij jullie. Ik heb voor jullie gezorgd, zo goed als ik kon. Voor jullie en voor alle andere mensen. Ik heb verdrietige mensen getroost en zieke mensen beter gemaakt. Ik houd van jullie, zoals de Vader van mij houdt. En ik vraag jullie om hetzelfde te doen. Houd van elkaar, houd van andere mensen. Blijf leven zoals ik het heb voorgedaan. Bewaar alles wat ik je verteld heb. Dan zul je gelukkig zijn.'

Even is het stil aan tafel. Dan zegt een van de leerlingen: 'Gelukkig? Hoe kunnen wij nou gelukkig zijn als jij... als jij niet meer bij ons bent!'

Jezus legt een hand op zijn schouder. Hij zegt: 'Voor jullie geef ik alles. Zelfs mijn eigen leven. Jullie zijn niet mijn knechten of mijn slaven - vrienden zijn jullie. Échte vrienden. Ik heb jullie uitgekozen om alles te doen wat ik ook gedaan heb. Zorg voor andere mensen, wees een hulp voor mensen die je nodig hebben. Breng liefde in de wereld. Geloof me: Elke keer dat je dat doet, ben ik erbij. En als je het moeilijk vindt, dan vraag je God om hulp. Hij zal je helpen om mijn liefde te laten voortleven.'

Zwijgend eten de vrienden verder. Ze denken aan alles wat Jezus gezegd heeft. En een hele tijd later, als Jezus gestorven is en ze het lege graf hebben gezien, denken ze er nog steeds aan. Af en toe gebeurt het, dat Jezus na zijn opstanding weer even bij hen is. Maar ook heel vaak is hij er niet. Dan vertellen de vrienden elkaar over alles wat Jezus gedaan heeft. Over wat hij zei over liefde, zorgen voor elkaar. En heel voorzichtig, stapje voor stapje, proberen ze te doen wat Jezus ook heeft gedaan. Zo blijft zijn liefde altijd bestaan.